

Full diocesà

12 de gener del 2020

p5 —A punt els materials pels grups sinodals

p7 —La controvertida pel·lícula sobre Francesc i Benet XVI

Els primers ermitans de la història

La celebració de Sant Pau ermità s'escau litúrgicament el dia 15 de gener, dimecres vinent. Aquest sant eremita era originari de Tebes, on nasqué entorn de l'any 229 i ha estat reconegut com el «primer ermità», puix que, voluntàriament, es retirà al desert per fugir de les terribles persecucions promogudes per Deci. Allí, al desert, Pau de Tebes sentí la fascinació per la solitud i pel silenci i decidí optar per romandre-hi la resta de la seva llarga vida, que coronà l'any 342 a l'edat de cent tretze anys! Sant Jeroni n'escriu la primera biografia, on explica que sant Pau ermità, a les acaballes de la seva vida, va rebre la visita de sant Antoni abat, que li portà el mantell de sant Atanasi perquè el fes servir com a mortalla i, segons la tradició monàstica dels Pares del Desert, Pau de Tebes hauria estat enterrat en una fossa excavada per uns lleons.

De les terres d'Egipte el culte a sant Pau ermità passà a Europa, especialment arran de les croades del segle XIII. A Occident la celebració de sant Pau ermità començà l'any 1240

a la ciutat italiana de Venècia. La iconografia ha representat la figura del «primer ermità» mig nu, amb una barba llarga i descurada, i acompanyat d'un corb que li ofereix un tros de pa amb el bec. Sant Pau ermità és el patró del cistellers i als afores de la ciutat de Manresa hi té dedicada una capella, que fou un antic priorat cistercenc dependent del monestir de Poblet, on pregà sant Ignasi de Loiola durant el seu sojorn a la capital del Bages entre el març de 1522 i el febrer de 1523.

Pel que fa a sant Antoni abat, és anomenat, per la tradició oriental, «sant Antoni el Gran», pel fet de ser el pare del monacat. Nasqué a Egipte vers l'any 250-251 i, arran de la mort dels seus pares, seguint el consell evangèlic, distribuï els seus béns als pobres i es retirà entorn de l'any 306 a la solitud del desert de la Tebaida per tal de viure-hi una vida ascètica i penitent; de fet, hi sofrí terribles temptacions diabòliques, que superà amb la pregària i la penitència. La festa litúrgica de Sant Antoni s'escau el 17 de gener.

«Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut»

Baptisme del Senyor / Cicle A

Lectura del llibre del profeta Isaïes

Això diu el Senyor: «Aquí teniu el meu servent, de qui he pres possessió, el meu estimat, en qui s'ha complagut la meua ànima. He posat en ell el meu Esperit perquè porti el dret a les nacions. No crida ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers, no trenca la canya que s'esberla, no apaga la flama del ble que vacil·la; porta el dret amb fermesa, sense defallir, sense vacil·lar, fins haver-lo implantat a la terra, fins que les illes esperin les seves decisions.

»Jo, el Senyor, t'he cridat bondadosament, et prenc per la mà, t'he configurat i et destino a ser aliança del poble, llum de les nacions, per tornar la vista als ulls que han quedat cecs, per treure de la presó els encadenats i alliberar del calabós els qui vivien a la fosca.»

(42,1-4.6-7)

Salm responsorial

Que el Senyor beneeixi el seu poble amb el do de la pau.

(Salm 28)

Lectura dels Fets dels Apòstols

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui. Ell va adreçar la seva paraula al poble d'Israel, anunciant-li la nova felicitat: la pau per Jesucrist, que és Senyor de tots.

»Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va consagrar ungint-lo amb Esperit Sant i amb poder, com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell.»

(10,34-38)

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús, que venia de Galilea, es presentà a Joan, vora el Jordà, perquè el bategés. Joan no el volia admetre al baptisme. Li deia: «Sóc jo el qui necessito que tu em bategis. Com és que tu vénis a mi?» Jesús li respongué: «Accedeix per ara a batejar-me. Convé que complim

d'aquesta manera tot el que és bo de fer.» Llavors hi accedí. Un cop batejat, Jesús sortí de l'aigua a l'instant. Llavors el cel s'obrí i veié que l'Esperit de Déu baixava com un colom i venia cap a ell, i una veu deia des del cel: «Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut.»

(3,13-17)

«En aquell temps, Jesús, que venia de Galilea, es presentà a Joan, vora el Jordà, perquè el bategés. Joan no el volia admetre al baptisme. Li deia: "Sóc jo el qui necessito que tu em bategis"»

Què n'has fet, del teu baptisme?

Joan Mir Tubau, prev.

Com que tots, en un moment o altre, hem participat en la cerimònia d'un bateig, demem recordar, més o menys, algunes de les imatges que recull el ritual per a descriure els efectes principals del baptisme: allibera del poder de les tenebres (renta del pecat), fa renéixer a la nova vida i ens incorpora al Poble de Déu, que és l'Església.

En la nit de Nadal, el papa sant Lleó el Gran (*461), va pronunciar un cèlebre sermó on hi ha un fragment que, amb unes paraules clares, precises i plenes de bellesa, ajuda a fer prendre consciència de l'abast d'aquesta vida nova que estrenem el dia del nostre baptisme: «Adona't, cristià, de la teva dignitat; fet particip de la naturalesa divina, no vulguis retornar, per una vida endolentida, a l'abjecció d'abans. No oblidis de quin cap i de quin cos ets membre. Recorda't que has estat alliberat del poder de les tenebres i has estat portat al Regne i a la llum de Déu. El sagrament del baptisme t'ha fet temple de l'Esperit Sant.» En el baptisme, doncs, rebem una dignitat que cal traduir en un estil de vida segons l'evangeli.

Per altra banda, el baptisme no s'acaba amb una cerimònia i una festa familiar; el ritual deixa clar que pares i padrins adquireixen uns compromisos, i el batejat també, és clar. Caminar sempre com a fill de la llum i perseverar en la fe és el gran repte de tot batejat.

Per això avui, en aquesta festa del Baptisme del Senyor, és un bon moment per a recordar el nostre baptisme i deixar ressonar en el nostre cor aquella pregunta clàssica adreçada a tots els batejats: «Què n'has fet, del teu baptisme?»

La imatge

Amb sant Mateu, que ens acompanya enguany, s'obre el cel i la terra acull el Messies, el Fill de Déu Salvador. I comencen les mediacions: si Joan Baptista no hagués accedit a batejar-lo, el Messies no s'hauria presentat al món, almenys així.

No ho oblidem quan potser patim perquè Crist es faci present en el nostre món i veiem que no hi ha un Joan que n'ofereixi un testimoni escaient.

El Baptisme de Jesús (1501-05). Gabriel Guàrdia

Agenda

Lit. hores: Setmana I

13 dilluns

— Sant Hiliari de Poitiers

— Sant Gumersind

1Sa 1,1-8/Salm 115/Mc 1,14.20

14 dimarts

— Sant Joan de Ribera

— Sant Malaquies

— Santa Matrona

1Sa 1,9-20/1Sa 2,1 4-8/

Mc 1, 21b-28

15 dimecres

— Sant Pau de Tebes

— Sant Habacuc i Miquees

— Sant Maure

1Sa 3,1-0.19-20/Salm 39/

Mc 1,29-30

16 dijous

— Sant Fulgenci

— Santa Priscil·la

1Sa 4,1b-11/Salm 43/Mc 1,40-45

17 divendres

— Sant Antoni Abat

1Sa 8,4-7.10-22a/Salm 88/

Mc 2,1-12

18 dissabte

— Sant Volusià

— Santa Prisca

Inici octavari de pregària per la unitat del cristians

1Sa 9,1-4.17-19; 10,1a/Salm 20/

Mc 2,13-17

19 diumenge II del temps de durant l'any / Cicle A

Is 49,3.5-6/Salm 39/1Co 1,1-3/

Jn 1,29-34

Una festa del Baptisme marcada pel Sínode

Redacció

Aquest any tots el batejats del bisbat de Vic estem en «mode Sínode». Per què? Ser batejat vol dir viure la fe «en xarxa»: units a Jesús, tots formem part del mateix Cos de Crist. El baptisme ens relaciona els uns amb els altres, formant un sol Poble, el Poble de Déu. No podem «desconnectar-nos» d'aquesta xarxa: fem camí tots junts! Quan el bisbe convoca el Sínode Diocesà, tots, d'alguna manera, en participem: no cal cap invitació formal!

El camí sinodal té diverses etapes: una preparació de **tots**; una convocatòria d'**alguns** que representen a tots; una decisió d'**un** (el bisbe); una recepció de **tots**.

Ara és el moment de la participació de tots els batejats: el Sínode és inclusiu per naturalesa

Passar de col·laboradors a corresponsables: participar en la vida i missió de l'Església és un dret i un deure, tots derivat del baptisme. Aquest sacrament ens va donar la dignitat de fills de Déu i ens va fer corresponsables de la missió de Jesús.

El baptisme ens va capacitar a tots per a viure la fe: la fe no és una cosa d'especialistes ni d'estudiosos. Tots comptem igual als ulls de Déu. L'Esperit Sant ens va ungir sacerdots (participar del sacerdoci comú de Crist), profetes (viure la fe en la societat) i reis (servidors de tothom). L'Esperit Sant veritablement habita en el cor de cada batejat i li fa el do

del discerniment. Déu ha repartit els seus dons i carismes per al bé de l'Església i cal que aquests siguin actius, altrament l'Església s'empobreix. Si no hi participes, tu hi perds i l'Església hi perd!

Ser profetes en un canvi d'època: som en un moment històric clau, en què les necessitats de les persones de la nostra societat demanen amb urgència una sortida. Déu compta amb tots. Som missatgers d'un missatge positiu per a tota persona: l'Evangeli de Jesús és actual, viu i transformador. La societat necessita l'esperança que Jesús ens porta.

Com participar-hi d'una manera coordinada? Els grups sinodals

Ara és el moment de participar formant part d'un grup sinodal. Aquests grups, oberts a tothom, són en aquesta etapa com una cèl·lula bàsica on els batejats som cridats a viure una experiència d'escolta de la voluntat de Déu. És fonamental ser conscients de la importància del grup sinodal. Amb les aportacions de tots es farà el document que es treballarà en l'assemblea del Sínode.

Com a batejat, equipa't per al camí del Sínode!

Abans de caminar cal fer un escalfament i equipar-se de manera adequada! Demana clima d'oració i de comunió fraterna, diàleg i escolta, respecte i llibertat, fe i estudi dels temes. Si t'apuntes a un grup sinodal rebràs el «kit» d'equipament per a emprendre el camí!

Tot a punt per a començar el treball dels grups sinodals

Redacció

Els pròxims dies començarà el treball del grups sinodals, Per a facilitar el desenvolupament de les sessions es proposa una sèrie de materials que ajudin el grup en la seva tasca de diàleg, pregària i discerniment.

Cada grup sinodal inscrit rebrà una carpeta de grup i una de personal. En aquest primer lliurament els materials són pensats per a ajudar-nos a posar-nos en camí amb l'equipatge idoni; són aquelles actituds (mirada, escolta, pregària, discerniment i conversió) que com a grup hem de construir i mantenir vives, a fi d'aconseguir el fruits en les aportacions més enriquidores per a la nostra Església diocesana. El nostre discerniment com a grup es veurà multiplicat en riquesa i saviesa si la nostra disposició s'obre a l'Esperit Sant generosament.

Concretament, la carpeta de grup conté una introducció que ens recorda l'objectiu i el perquè del Sínode i el grup sinodal. També unes guies que es proposen per al desenvolupament de les sessions i per al discerniment en l'Esperit Sant. Seguidament, trobarem aquest «equipatge» que hem de preparar i que es concreta en un llibret entorn del qual el grup dedicarà unes primeres sessions. Aquest treball ens acompanyarà, com a actituds presents en el grup, durant tot el camí sinodal.

Annex al final, també s'ofereixen materials complementaris per a fer les sessions més dinàmiques. Cada grup pot acollir les propostes de material i adaptar-les a la seva realitat i sensibilitat per trobar el seu estil propi; l'objectiu final són les propostes que sorgeixin d'aquest camí junts, inspirades per l'Esperit Sant i comptant amb la nostra millor disposició personal i de grup.

Es treballaran les actituds bàsiques per posar-se en camí

«Ens tractaren amb una humanitat poc corrent» (Ac 28,2)

Octavari de Pregària per la Unitat dels Cristians 2020

Estem vivint en els darrers anys un interès considerable en l'àmbit de l'ecumenisme. Anem descobrint que la nostra vida cristiana no pot deixar de banda el compromís ecumènic. Sentir que el Senyor ens crida contínuament a l'amor fratern, a no excloure «l'altre» que es configura en una altra confessió. Sentir en el cor la ferida de les divisions, pressentir que és ineludible la trobada i establir ponts per a arribar, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, a la plena comunió.

Els materials d'aquest any 2020 han estat preparats per les Esglésies cristianes de Malta i Gozo (Cristians units a Malta). En aquestes contrades el 10 de febrer molts cristians celebren la festa del naufragi de l'apòstol Pau i donen gràcies per l'arribada de la fe cristiana. A través del lema d'enguany acompanyat pel text bíblic (Ac 27, 18 – 28,10), els cristians d'aquestes illes fan una reflexió crítica amb la situació de la crisi migratòria. Aquest episodi del viatge de Pau a Roma, del llibre dels Fets dels Apòstols, ens interpel·la a no sentir-nos indiferents davant el patiment de tantes persones que són sacsejades per la tempesta d'un món insensible i deshumanitzador.

El relat bíblic, que inspira el guió de pregària per a cada dia, evoca el drama clàssic de la humanitat confrontada amb el poder terrorífic de la natura. Els passatgers de la nau, a mercè de l'envestida del mar, que els supera, i del bramul de la tempestat, sense esperança, es troben perduts en un territori desconegut.

El tema principal del passatge és la providència divina. A desgrat del mar tempestuós, el centurió decideix d'hissar veles i al seu torn els mariners s'arrisquen a governar la nau enmig de la tempesta. Els seus intents, però, fracassen. Restant tots units i malgrat que la nau s'enfonsi, ells se salven gràcies a la providència divina, segons allò de «no es perdrà ni un de sol dels vostres cabells» (27,34; cf. Lc 21,18). En la recerca que fem de la unitat cristiana, posar-nos en mans de la providència divina vol dir desprendre'ns de molts pesos morts, perquè el que compta per a Déu és la salvació.

Sant Pau ermità i sant Antoni Abat

Fra Valentí Serra de Manresa

(Prové de la pàgina 1)

Sant Antoni abat ha gaudit d'una enorme popularitat a Catalunya. És el patró dels ramaders, com també dels animals domèstics, especialment dels animals de peül·la —d'ací el nom popular de sant Antoni «del porquet»— i, sobretot dels de peu rodó (ases, mules i cavalls) —d'ací el nom popular de «sant Antoni dels ases» i la seva vinculació amb la festa dels Tres Tombs.

Amb la festa de Sant Pau Ermità, tradicionalment, comença la «setmana dels barbuts», atès que la iconografia, tradicionalment, ha representat amb llargues i vistoses barbes sant Pau Ermità, sant Maure, sant Antoni Abat i sant Pau, del 15 al 25 de gener. La memòria litúrgica d'aquests sants sol coincidir, doncs, amb els dies més freds de l'any, tal com assenyala la dita popular: «Per la setmana dels barbuts, governen els tres germans: tos, moquina i amagamans.»

Alguns fets no reals de la pel·lícula «Los dos papas»

Redacció

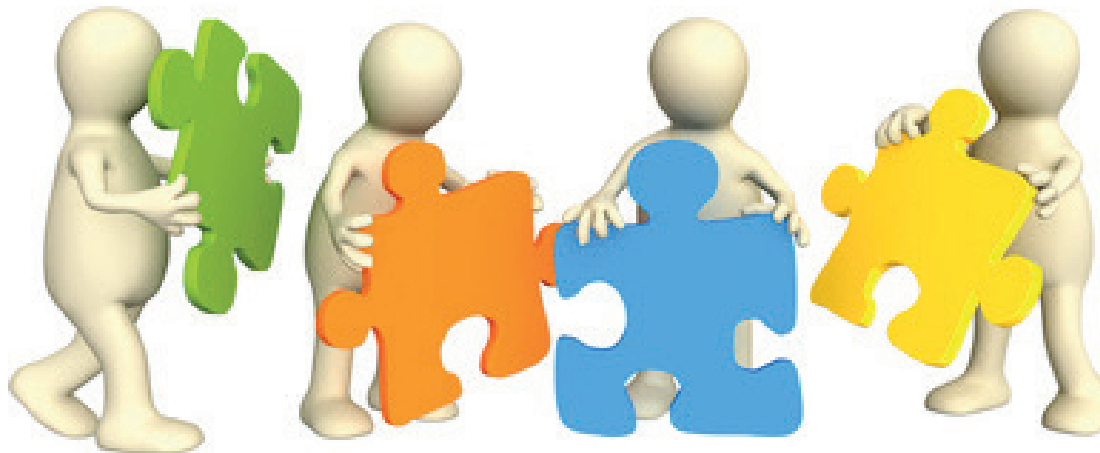
L'última pel·lícula de Fernando Meirelles, produïda per Netflix, al principi informa els espectadors que es basa en fets reals. És un dels films més populars relacionats amb l'Església catòlica estrenats el darrer any. Benet XVI és interpretat per Anthony Hopkins, i el cardenal Bergoglio, el futur papa Francesc, ho és per Jonathan Pryce. Tanmateix, tot i aquesta declaració d'intencions, conté fets que no són certs. N'enumerem alguns:

1. Bergoglio no va donar la comunió al dictador argentí, el general Videla. És una *fake new*. La fotografia que corre per les xarxes d'un bisbe donant-li la comunió no és la de Bergoglio, que en aquella època no era bisbe.
2. També és fals que Bergoglio fos destituït de provincial dels jesuïtes per una suposada cooperació amb el règim. El jesuïta va acabar el seu mandat segons el que prescriuen els estatuts de la seva congregació i després es convertí en rector de la Facultat de Teologia de la Universitat de San Miguel.
3. El papa Benet XVI esmenta com un propi pecat d'omissió el cas del sacerdot Marcial Maciel. Tanmateix, fou el mateix Benet XVI qui, un any després del començament del seu pontificat, va retirar Maciel del servei sacramental i l'envià a penitència perpètua.
4. La conversa entre Bergoglio i Benet XVI l'estiu del 2012 és una ficció. No hi ha fonts que confirmen que el llavors cardenal Bergoglio viatgés a Itàlia per demanar la jubilació. També són ficció les posteriors converses a la Capella Sixtina.
5. Es presenta el cardenal Bergoglio com el líder de l'oposició al pontificat de Benet XVI. Aquest argument no es basa en fets reals. L'arquebisbe i cardenal argentí mai no va criticar Benet XVI, no l'acusà de conservadorisme ni es posicionà com a líder de l'ala reformista o liberal de l'Església. Ja hem tingut l'oportunitat d'aprendre les diferències de mentalitat, estil de comunicació i pràctica pastoral de tots dos papes des del 2013, però la pel·lícula presenta tesis massa radicals i divergents.
6. En síntesi, la pel·lícula intenta explicar que Benet XVI és un papa vanitos i ambiciós rebutjat per Déu, mentre que Francesc és el pastor després i ferm triat pel Senyor per a guiar-nos cap al futur. Tractar els dos papes com a emblemes de camps antitètics, cada un oposat a tot el que l'altre representa, no sols és injust per a les dues figures sinó que perpetua un model polaritzat i reduccionista de conflicte dins l'Església. Fernando Mailleres, el director, ha admès que en el guió de la pel·lícula hi ha un esquema del «papa bo» enfront del «papa dolent».

... i pel gener, els grups sinodals

Romà Casanova, bisbe de Vic

Seguint la temporalització del camí sinodal, que ens ha de portar a la celebració del Sínode Diocesà, ara, en aquest mes de gener, ens pertoca d'iniciar el camí dels grups sinodals. Dient-ho amb altres paraules: ara és l'hora de la veritat per a verificar el nostre sentit eclesial: Sentim l'Església de Vic com a cosa nostra? Sentim en el nostre cor les seves alegries i les seves tristeses? ¿Tenim una mirada d'esperança, tot mirant el seu futur? Som capaços de caminar juntament amb els germans en l'escolta de la voluntat de Déu? Hi ha en mi un desig de recerca de la veritat amb els meus germans i germanes?

De fet, aquest moment del Sinode Diocesà és molt important. Posar-nos tots en actitud de reviuire el que som en els temes fonamentals, i, a més, reviuire aquelles actituds fonamentals del caminar cristià: la mirada des de Déu, l'escolta mútua i el diàleg, la pregària en diàleg amb Déu, la conversió sempre necessària, les propostes concretes i evangèliques que ens portin per camins de santedat i de missió; reviuire, doncs, el que som i el que el Senyor espera de nosaltres, no és pas una qüestió baldera, sinó de gran importància per al present i el futur de la nostra Església i de la fe cristiana en aquesta terra.

La crida a participar en els grups sinodals la faig una vegada més a tots els qui formeu l'Església de Vic. Tenim al nostre abast una oportunitat d'or per a expressar i per a viure la nostra identitat més pregona. No és pas l'hora de les lamentacions, ni l'hora de les sospites, ni l'hora de l'enyorança d'altres temps; sinó que és l'hora de Déu per a continuar caminant —com ho ha fet sempre la nostra Església en la seva llarga història!—, en aquest canvi d'època que ens demana nova mirada i noves respostes, en fidelitat al do rebut, en comunió amb l'Església.

Sóc conscient que formar part d'un grup sinodal demana esforç i dedicació. Per això, des d'ara, us expresso el meu agraïment a cada un de vosaltres. Però també us haig d'exhortar a la participació generosa, perquè la nostra Església us necessita. El que viurem i aportarem farà molt de bé a tantes i tantes persones, començant pels qui vosaltres teniu més a prop i més estimeu: els vostres fills, els vostres néts, familiars, amics... i aquells que mai no sabreu, però que, per la vostra generositat i el vostre testimoni, trobaran Aquell que el seu cor anhelava i que ells cercaven a les palpentes.

